ARCHIVE არქივი

ARCHIVAL MATERIAL ABOUT SHOTA RUSTAVELI AND MUSEUM OF HIS ERA

საარქივო მასალა შოთა რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმის შესახებ

The texts are prepared for publication and
the introduction is added by **Manana Makhateli,**
Head of the Archival Department of the
National Academy of Sciences of Georgia.
Tbilisi, Georgia
ORCID ID: 0000-0002-3621-177X
598 10 78 17; matiane@science.org.ge

Abstract

In the archive of the National Academy of Sciences of Georgia there is preserved very interesting material about Shota Rustaveli and the museum of his era, which was opened on January 3, 1937 and operated until April 1, 1941. The decision of the Council of People's Commissars of the Georgian SSR to establish a museum in connection with the 750th anniversary of the origination of Shota Rustaveli' poem "Knight in Panther's Skin" was made in 1936. The famous Georgian historian and public figure Ivane Javakhishvili was appointed to the position of acting director of the museum. The purpose of the museum was the XI-XIII centuries. Presentation of the spiritual and material culture of Georgia. The purpose of the museum was presentation of the spiritual and material culture of XI-XIII centuries Georgia. We offer the reader archival material, in particular several contracts (a total of 70 contracts were signed), which reflect the preparatory work for holding the museum exhibition, as well as the further destiny of the extremely important fund collected in the museum.

List of published documents:

1. Agreement (Tiflis, November 1, 1936)
2. Agreement (Tiflis, November 30, 1936)
3. Agreement (Tiflis, November 30, 1936)
4. Agreement (Tiflis, December 10, 1936)
5. Agreement (Tiflis, January 10, 1937)
6. Agreement (Tbilisi, March 8, 1937)
7. Agreement (Tbilisi, March 29, 1937)
8. Agreement (Tbilisi, April 29, 1937)

ტექსტები გამოსაცემად მოამზადა და შესავალი დაურთო
საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის
საარქივო დეპარტამენტის უფროსმა **მანანა მახატელმა.**
საქართველო, თბილისი
ORCID ID: 0000-0002-3621-177X
598 10 78 17; matiane@science.org.ge

აბსტრაქტი

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის არქივში დაცულია მეტად საინტერესო მასალა შოთა რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმის შესახებ, რომელიც გაიხსნა 1937 წლის 03 იანვარს და ფუნქციონირებდა 1941 წლის 01 აპრილამდე. საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოს გადაწყვეტილება შოთა რუსთაველის „ვეფხისტყაოსნის "შექმნის 750 წლისთავთან დაკავშირებით მუზეუმის ჩამოყალიბების შესახებ მიღებულ იქნა 1936 წელს. მუზეუმის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებლად დაინიშნა გამოჩენილი ქართველი ისტორიკოსი და საზოგადო მოღვაწე პროფესორი ივანე ჯავახიშვილი. მუზეუმის მიზანს წარმოადგენდა XI-XIII სს. საქართველოს სულიერი და მატერიალური კულტურის წარმოჩენა.

მკითხველს ვთავაზობთ საარქივო მასალას, კერძოდ რამდენიმე ხელშეკრულებას (სულ გაფორმდა 70 ხელშეკრულება), რომელიც ასახავს მოსამზადებელ სამუშაოებს მუზეუმის გამოფენის (ექსპოზიციის) გასამართავად, აგრეთვე მუზეუმში თავმოყრილი უაღრესად მნიშვნელოვანი ფონდის შემდგომი ბედის შესახებ.

გამოქვეყნებული დოკუმენტების სია:

1. ხელშეკრულება (ქ. ტფილისი 1936წ. 1 ნოემბერი)
2. ხელშეკრულება (ქ. ტფილისი 1936წ. 30 ნოემბერი)
3. ხელშეკრულება (ქ. ტფილისი 1936წ. 30 ნოემბერი)
4. ხელშეკრულება (ქ. ტფილისი 1936წ. 10 დეკემბერი)
5. ხელშეკრულება (ქ. ტფილისი 1937წ. 10 იანვარი)
6. ხელშეკრულება (ქ. ტფილისი 1937წ. 8 მარტი)
7. ხელშეკრულება (ქ. ტფილისი 1937წ. 29 მარტი)
8. ხელშეკრულება (ქ. ტფილისი 1937წ. 29 აპრილი)

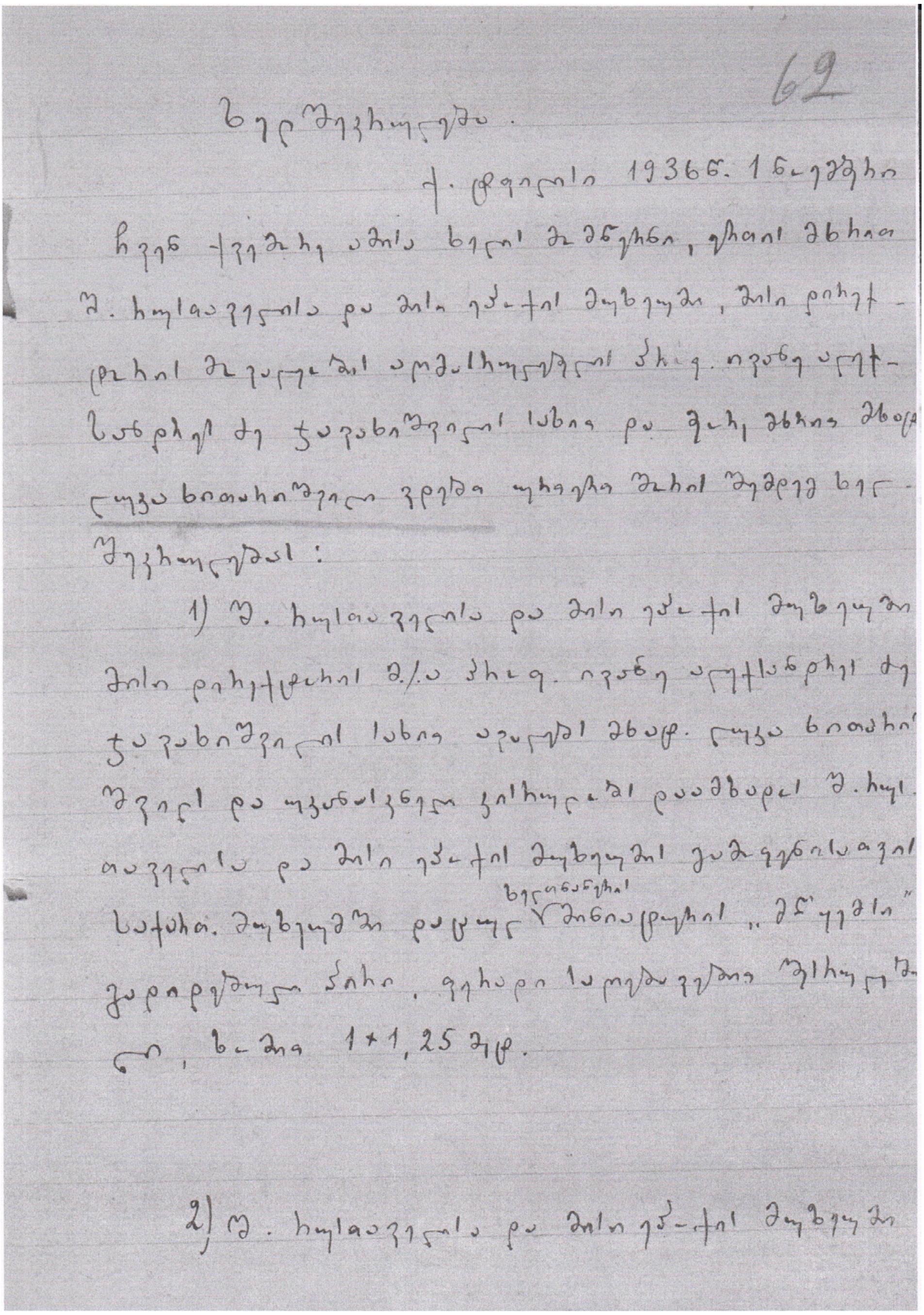

62

ხელშეკრულება.

ქ. თბილისი 1936წ. 1 ნოემბერი

ჩვენ ქვემოთ ამის ხელის მომწერნი, ერთის მხრივ შ. რუსთაველის და მისი ეპოქის მუზეუმი, მისი დირექტორის მოადგილის ამხანაგის ამხ. ივანე ავთანდილის ძე ჯავახიშვილის სახით და მეორე მხრივ მხატ. ლევან ხითარიშვილი ვდებთ ურთიერთ შორის შემდეგ ხელშეკრულებას:

1) შ. რუსთაველის და მისი ეპოქის მუზეუმი მისი დირექტორის მ/ო ამხ. ივანე ავთანდილის ძე ჯავახიშვილის სახით ავალებს მხატ. ლევან ხითარიშვილს და [illegible] კისრულობს დაამზადოს შ. რუსთაველის და მისი ეპოქის მუზეუმის გამოფენისათვის სურათი. მუზეუმში დაცულ ხელთნაწერის მინიატურის „[illegible]" გადიდებული ასლი, ფერადი საღებავებით შესრულებული, ზომა 1×1,25 მტ.

2) შ. რუსთაველის და მისი ეპოქის მუზეუმი

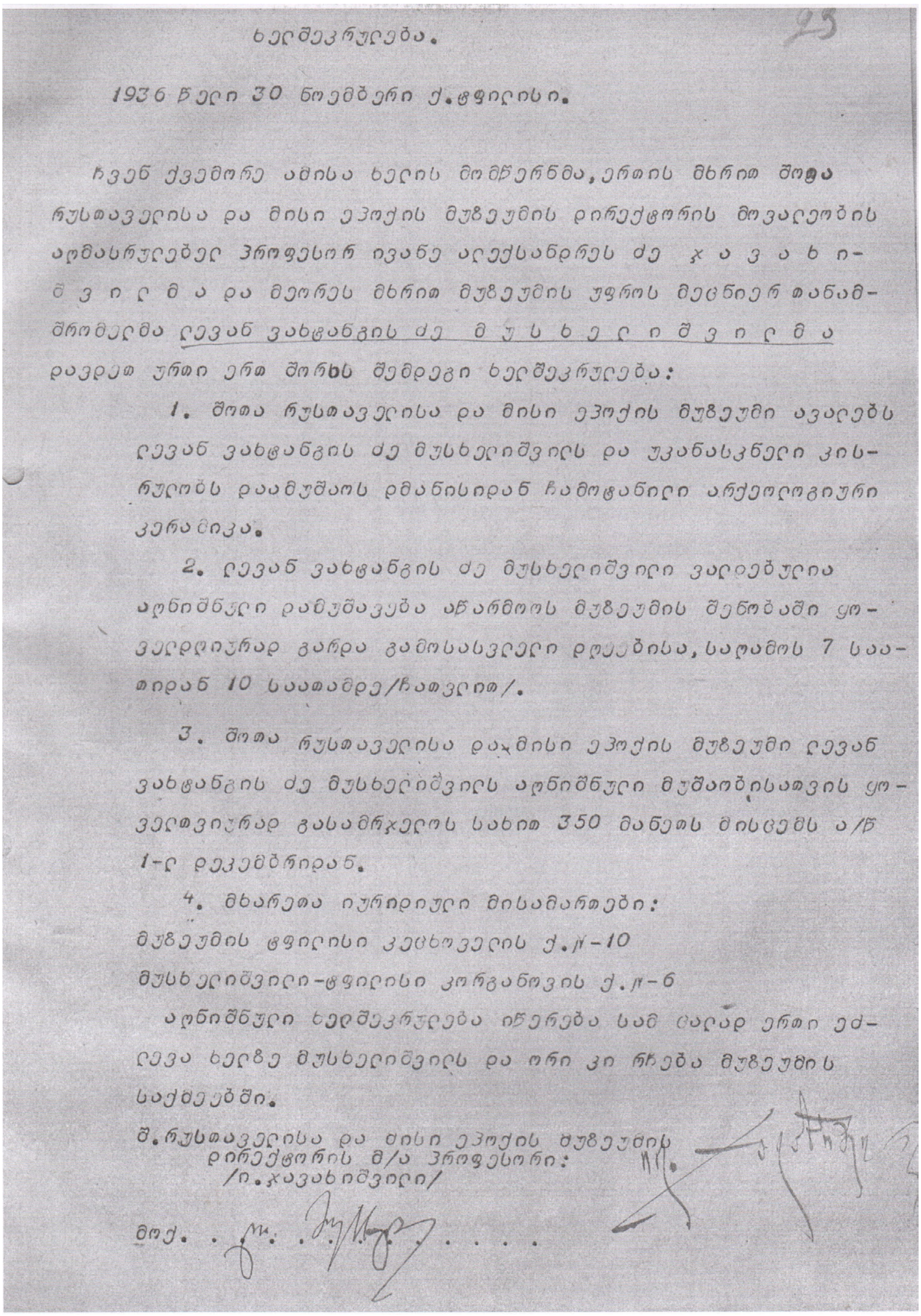

25

ხელშეკრულება.

1936 წელი 30 ნოემბერი ქ.ტფილისი.

ჩვენ ქვემორე ამისა ხელის მომწერნმა, ერთის მხრით შოთა რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმის დირექტორის მოვალეობის აღმასრულებელ პროფესორ ივანე ალექსანდრეს ძე ჯ ა ვ ა ხ ი შ ვ ი ლ მ ა და მეორეს მხრით მუზეუმის უფროს მეცნიერ თანამშრომელმა ლევან ვახტანგის ძე მ უ ს ხ ე ლ ი შ ვ ი ლ მ ა დავდეთ ურთი ერთ შორის შემდეგი ხელშეკრულება:

1. შოთა რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმი ავალებს ლევან ვახტანგის ძე მუსხელიშვილს და უკანასკნელი კისრულობს დაამუშაოს დმანისიდან ჩამოტანილი არქეოლოგიური კერამიკა.

2. ლევან ვახტანგის ძე მუსხელიშვილი ვალდებულია აღნიშნული დამუშავება აწარმოოს მუზეუმის შენობაში ყოველდღიურად გარდა გამოსასვლელი დღეებისა, საღამოს 7 საათიდან 10 საათამდე/ჩათვლით/.

3. შოთა რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმი ლევან ვახტანგის ძე მუსხელიშვილს აღნიშნული მუშაობისათვის ყოველთვიურად გასამრჯელოს სახით 350 მანეთს მისცემს ა/წ 1-ლ დეკემბრიდან.

4. მხარეთა იურიდიული მისამართები:

მუზეუმის ტფილისი კეცხოველის ქ.№-10

მუსხელიშვილი-ტფილისი კორგანოვის ქ.№-6

აღნიშნული ხელშეკრულება იწერება სამ ცალად ერთი ეძლევა ხელზე მუსხელიშვილს და ორი კი რჩება მუზეუმის საქმეებში.

შ.რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმის დირექტორის მ/ა პროფესორი:
/ი.ჯავახიშვილი/

მიქ. . . . .

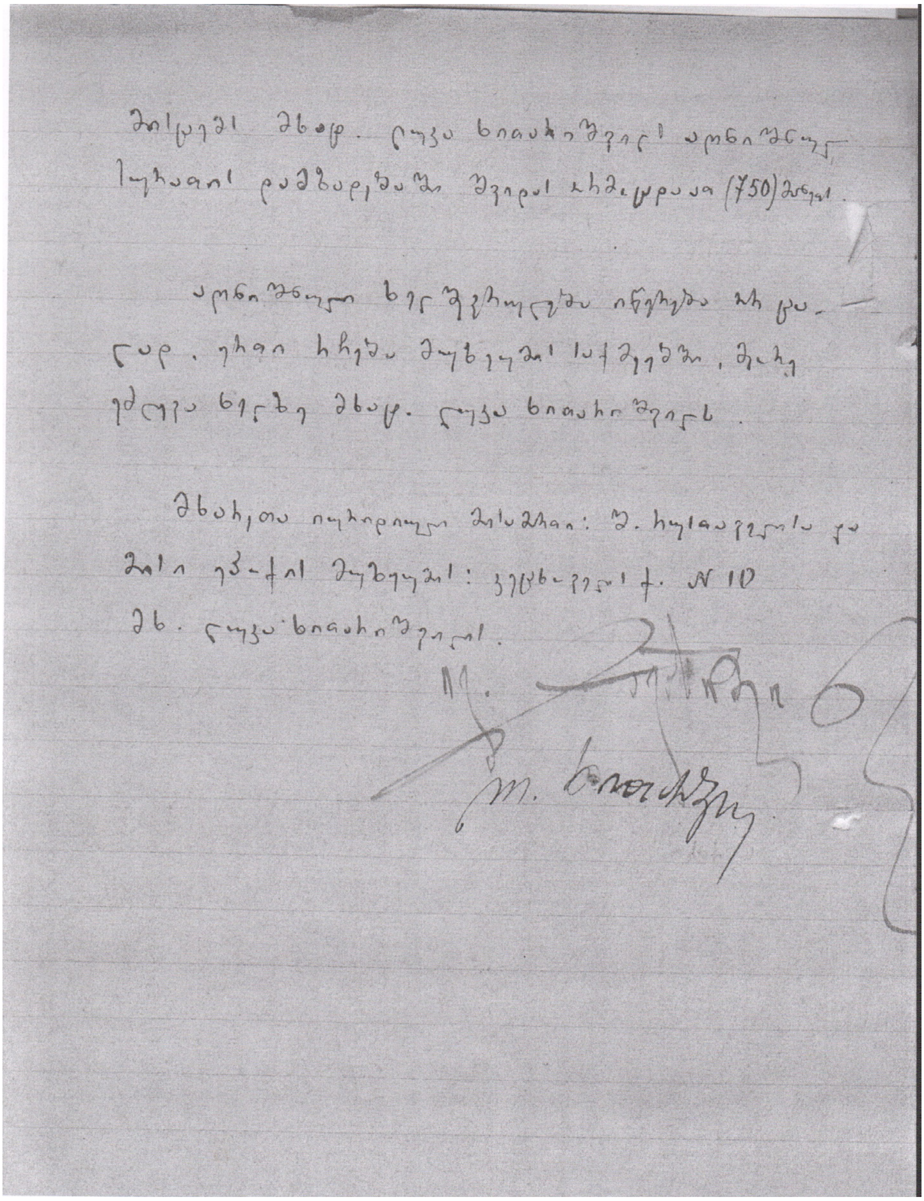

მიეცეთ მხატ. [illegible] ავანსად
სურათის დამზადებისთვის შვიდას ორმოცდაათი (750) მანეთი.

[illegible]

[illegible] № 10
[illegible]

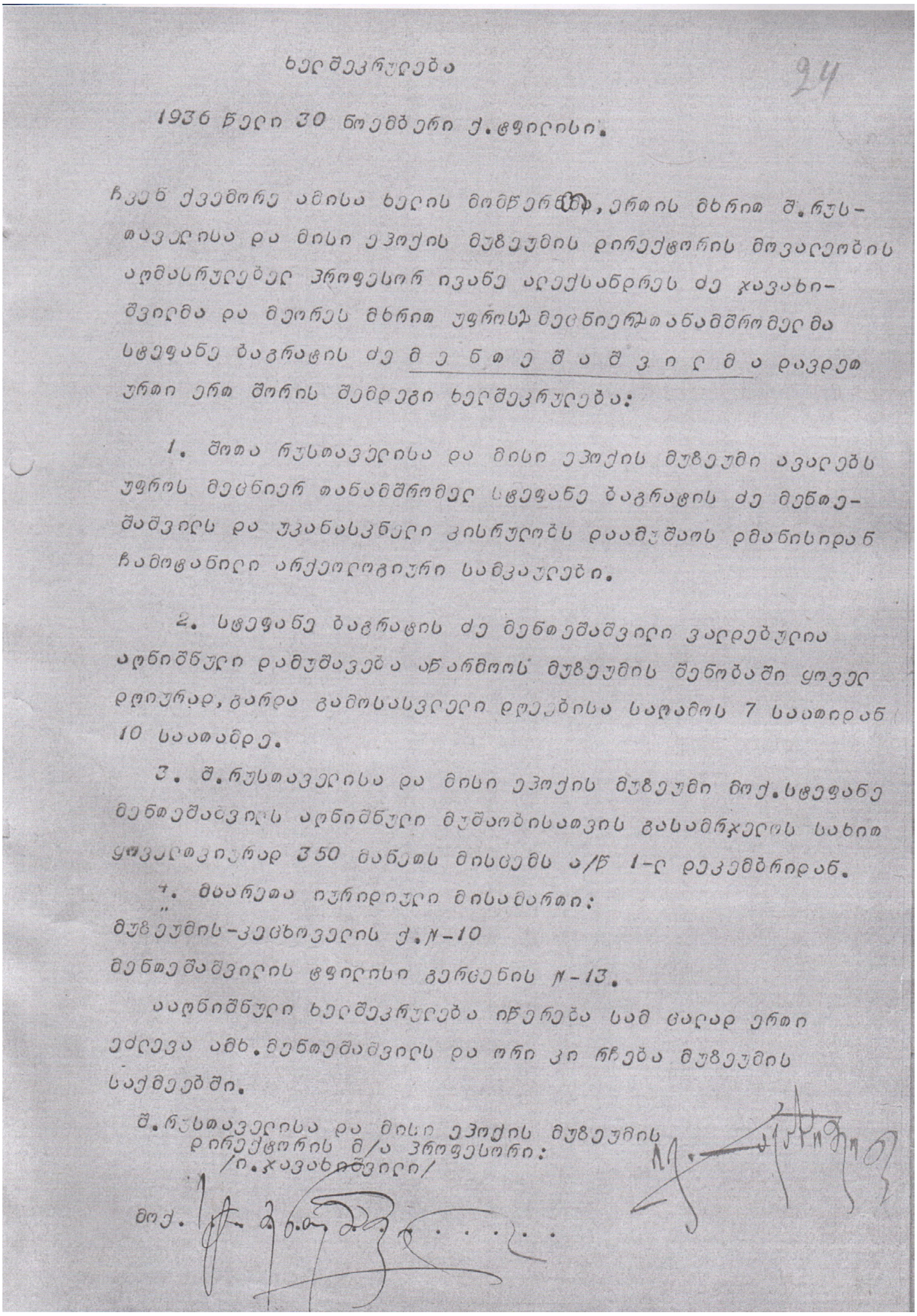

ხელშეკრულება

94

1936 წელი 30 ნოემბერი ქ.ტფილისი.

ჩვენ ქვემორე ამისა ხელის მომწერნი, ერთის მხრით შ.რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმის დირექტორის მოვალეობის აღმასრულებელ პროფესორ ივანე ალექსანდრეს ძე ჯავახიშვილმა და მეორეს მხრით უფროსმა მეცნიერმა თანამშრომელმა სტეფანე ბაგრატის ძე მ ე ნ თ ე შ ა შ ვ ი ლ მ ა დავდეთ ურთი ერთ შორის შემდეგი ხელშეკრულება:

1. შოთა რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმი ავალებს უფროს მეცნიერ თანამშრომელ სტეფანე ბაგრატის ძე მენთეშაშვილს და უკანასკნელი კისრულობს დაამუშაოს დმანისიდან ჩამოტანილი არქეოლოგიური სამკაულები.

2. სტეფანე ბაგრატის ძე მენთეშაშვილი ვალდებულია აღნიშნული დამუშავება აწარმოოს მუზეუმის შენობაში ყოველ დღიურად, გარდა გამოსასვლელი დღეებისა საღამოს 7 საათიდან 10 საათამდე.

3. შ.რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმი მოქ.სტეფანე მენთეშაშვილს აღნიშნული მუშაობისათვის გასამრჯელოს სახით ყოველთვიურად 350 მანეთს მისცემს ა/წ 1-ლ დეკემბრიდან.

4. მხარეთა იურიდიული მისამართი:

მუზეუმის-კეცხოველის ქ.N-10

მენთეშაშვილის ტფილისი გერცენის N-13.

აღნიშნული ხელშეკრულება იწერება სამ ცალად ერთი ეძლევა ამხ.მენთეშაშვილს და ორი კი რჩება მუზეუმის საქმეებში.

შ.რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმის
დირექტორის მ/ა პროფესორი:
/ი.ჯავახიშვილი/

მოქ. . . . . .

ხ ე ლ შ ე კ რ უ ლ ე ბ ა.

98

1936 წ. 10 დეკემბერი ქ.ტფილისი.

ჩვენ ქვემორე ამაზედ ხელის მომწერნი, ერთის მხრით შ. რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმის დირექტორის მოვალეობის აღმასრულებელ პროფესორ ივანე ალექსანდრეს ძე ჯ ა ვ ა ხ ი შ ვ ი ლ მ ა და მეორეს მხრით პროფესორ გიორგი ნიკოლოზის ძე ჩ უ ბ ი ნ ა შ ვ ი ლ მ ა დავდეთ ურთი ერთმორის შემდეგი ხელშეკრულება:

1. შ.რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმის დირექტორის მოვალეობის აღმასრულებელი პროფესორი ი.ა. ჯავახიშვილი ავალებს პროფესორ გ.ნ.ჩუბინაშვილს და უკანასკნელი კისრულობს შ.რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმის 1937 წლის გამოფენისათვის სათანადო მუშაკების გამოყენებით სოხუმის მახლობლად არსებული ეგრედწოდებული "ვენეციური ხიდი", ნამდვილად კი ქართული XI-XII საუკუნის ნაგებობა და გამოსაფენ მასალის სახით წარმოადგინოს.

2. შ.რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმისათვის გ.ნ. ჩუბინაშვილის მიერ წარმოსადგენი მასალა უნდა შეიცავდეს: ა/ხიდის ფასადის ნახაზს წარწერის მხრიდან, მასშტაბით ნატურალური ზომის 1:50-სა და ხიდის გეგმას, ბ/ წარწერის ერთი ნაწილის ნახაზის /სიგრძით 2,5 მეტრი/ ასოთა მოხაზულობას ნატურალური სიდიდე უნდა ჰქონდეს, გ/ხიდის საერთო შესახედაობის ორს, ადგილობრივ გადაღებულ, სურათს აქვარელის ორთავე მხრიდან პერსპექტიულ, ზომით დაახლოვებით 70X40სმ., დ/ ხიდის ფოტო-სურათს-წარწერის საერთო სახესა და დეტალების ზომით 13X18სმ. და გადიდებულსაც; ე/ ნაგებობისათვის [illegible] სამუშაოების მოცულობის, მუშა ხელის რაოდენობის, ისევე როგორც ხიდის გამტარებლობის შესაძლებლობის სტატიკურ გაანგარიშებასაც.

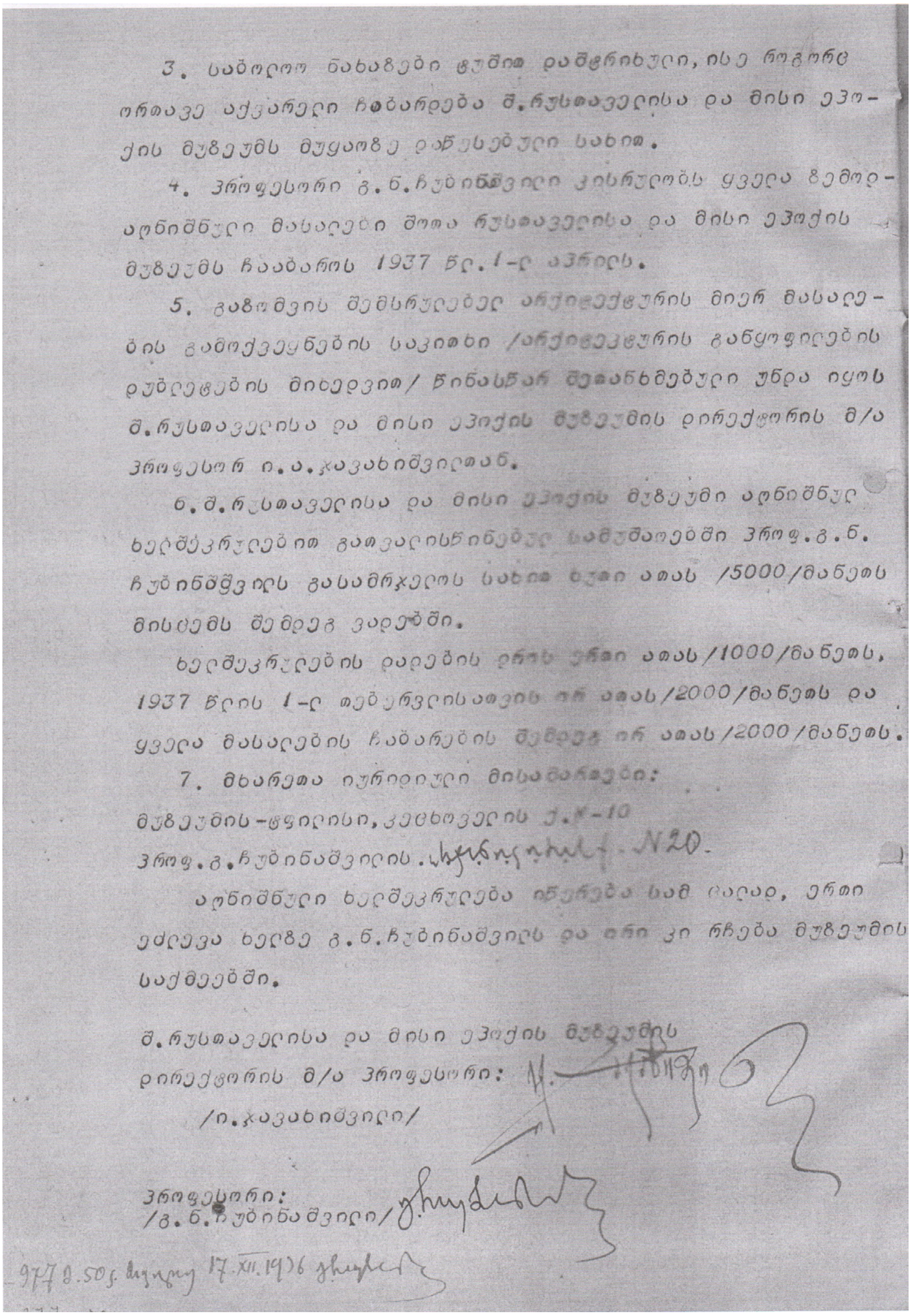

3. საბოლოო ნახაზები ტუშით დაშტრიხული, ისე როგორც ორთავე აქვარელი ჩაბარება შ.რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმს მუყაოზე დაწებებული სახით.

4. პროფესორი გ.ნ.ჩუბინაშვილი კისრულობს ყველა ზემოაღნიშნული მასალები შოთა რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმს ჩააბაროს 1937 წლ. 1-ლ აპრილს.

5. გაზომვის შემსრულებელ არქიტექტორის მიერ მასალების გამოქვეყნების საკითხი /არქიტექტორის განყოფილების დუბლეტების მიხედვით/ წინასწარ შეთანხმებული უნდა იყოს შ.რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმის დირექტორის მ/ა პროფესორ ი.ა.ჯავახიშვილთან.

6. შ.რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმი აღნიშნულ ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ სამუშაოებში პროფ.გ.ნ. ჩუბინაშვილს გასამრჯელოს სახით ხუთი ათას /5000/მანეთს მისცემს შემდეგ ვადებში.

ხელშეკრულების დადების დროს ერთი ათას/1000/მანეთს, 1937 წლის 1-ლ თებერვლისათვის ორ ათას/2000/მანეთს და ყველა მასალების ჩაბარების შემდეგ ორ ათას/2000/მანეთს.

7. მხარეთა იურიდიული მისამართები:
მუზეუმის-ტფილისი,კეცხოველის ქ.№-10
პროფ.გ.ჩუბინაშვილის. [illegible] N20.

აღნიშნული ხელშეკრულება იწერება სამ ცალად, ერთი ეძლევა ხელზე გ.ნ.ჩუბინაშვილს და ორი კი რჩება მუზეუმის საქმეებში.

შ.რუსთაველისა და მისი ეპოქის მუზეუმის
დირექტორის მ/ა პროფესორი: [signature]
/ი.ჯავახიშვილი/

პროფესორი:
/გ.ნ.ჩუბინაშვილი/ [signature]

977 მ.50 [illegible] 17.XII.1936 [signature]

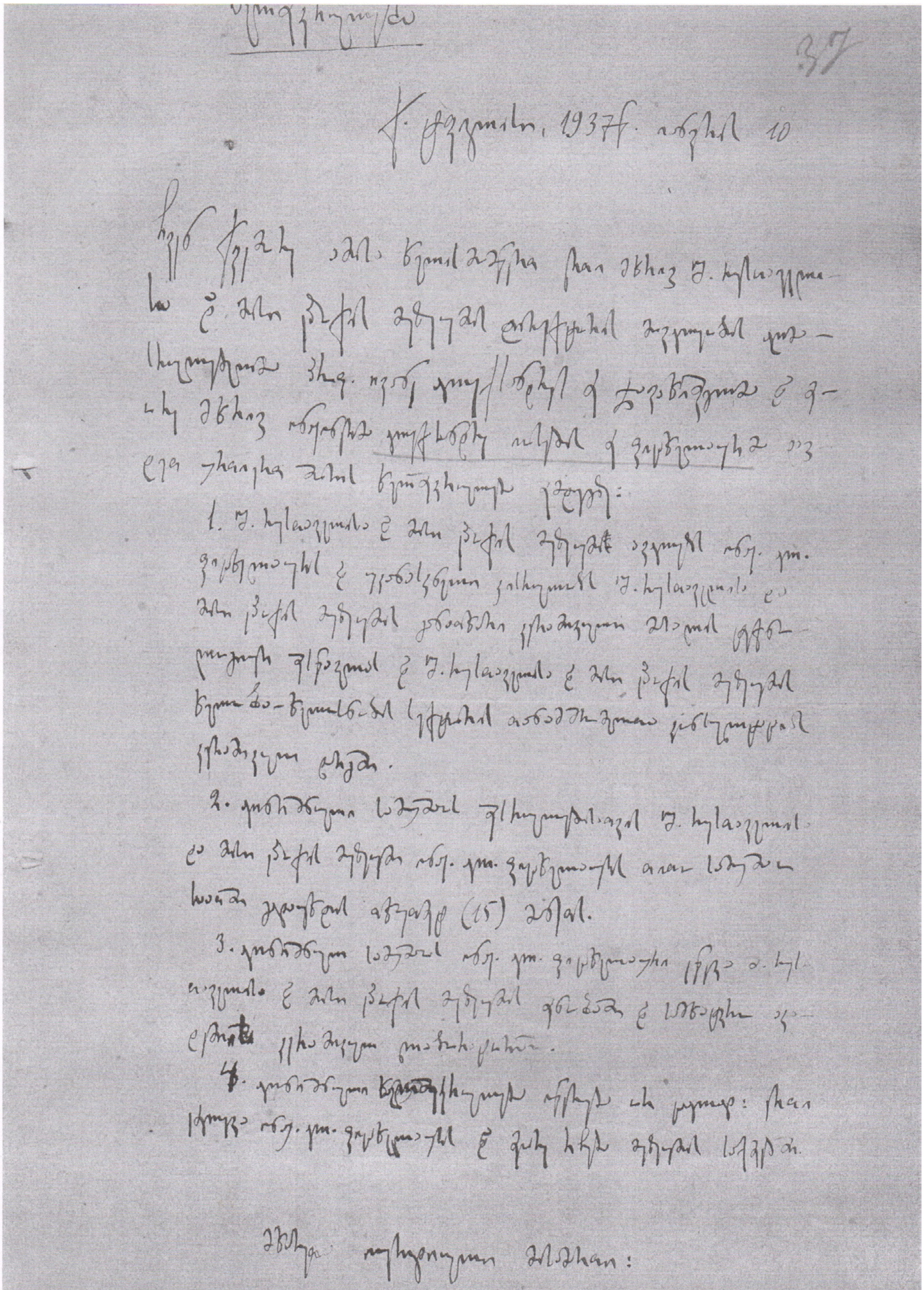

ქ. თბილისი, 1937 წ. აპრილის 10

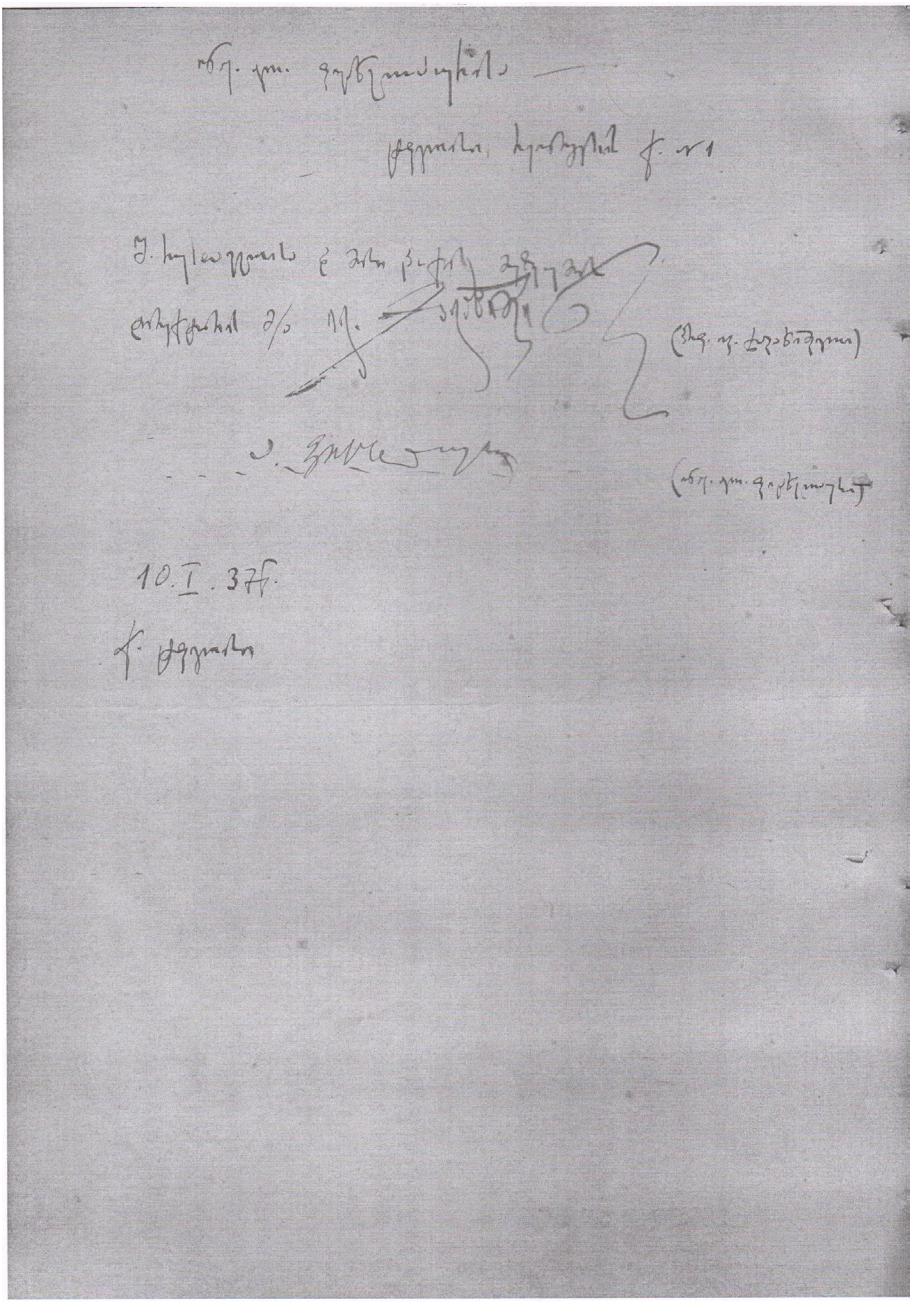
10. I. 37წ.

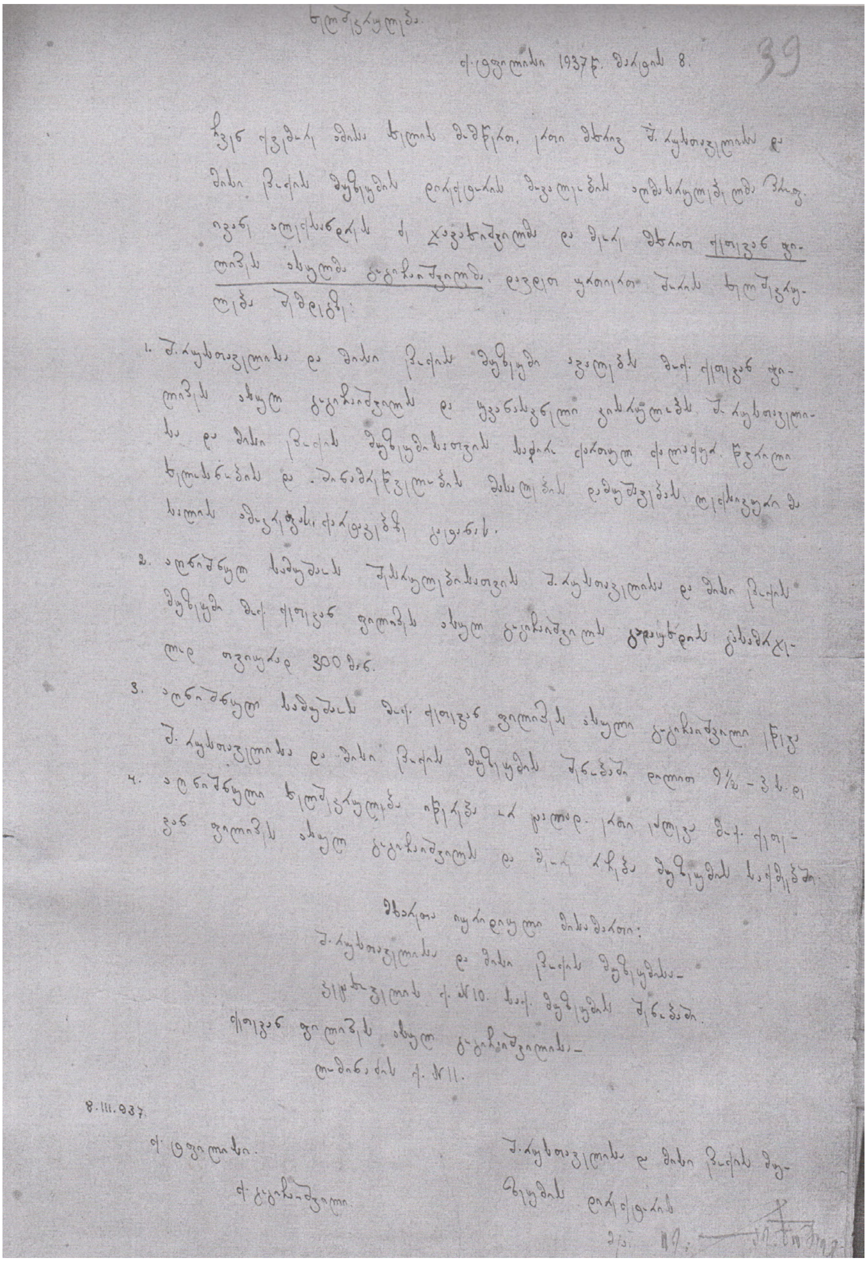

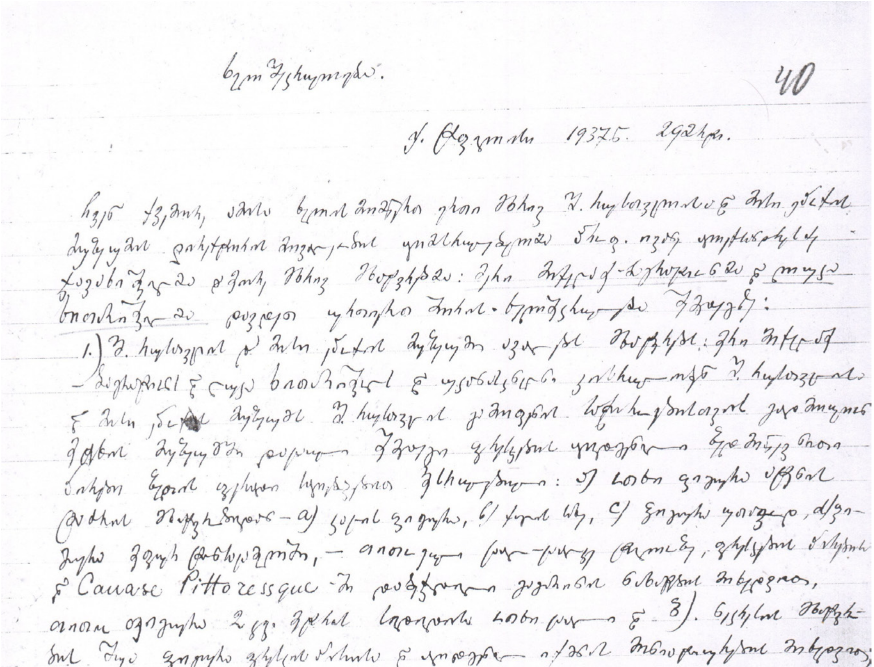

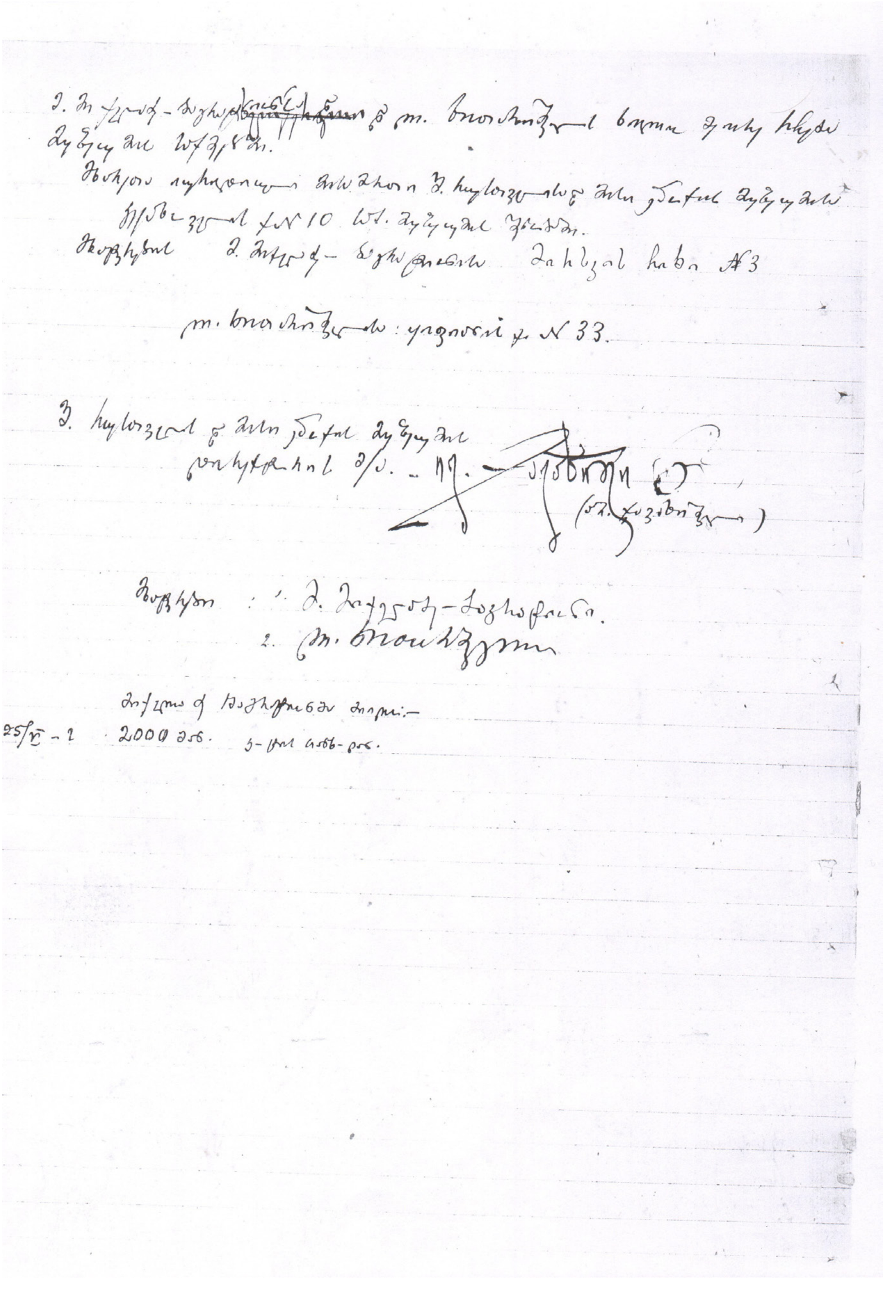

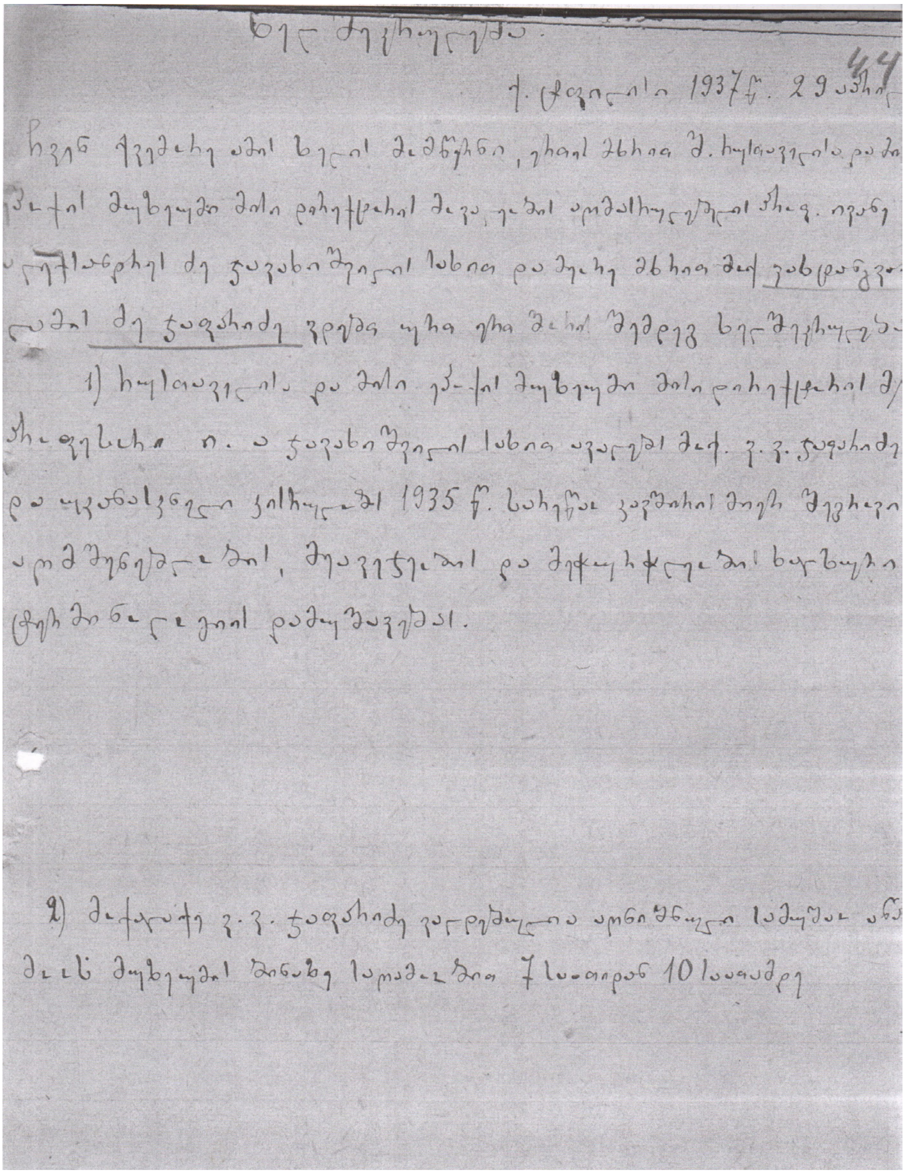
ხელშეკრულება.

44

ქ. ტფილისი 1937 წ. 29 აპრ[illegible]

[illegible]

1) [illegible] 1935 წ. [illegible]

2) [illegible] 7 [illegible] 10 [illegible]